

Ondernemerschap en wat doet de coöperatie met haar PK's ?

Jos Verstegen, LEI en Wageningen Universiteit
m.m.v. Gerrit Antonides, Jos Bijman, Gert van Dijk en Bart Doorneweert

Opbouw verhaal aan de hand van twee vragen ?

- “Coöperatief” & “Ondernemend”: gaat dat wel samen?
 - Wat is ondernemerschap eigenlijk ?
- Wat doen coöperaties met hun Potentiële Krachten?
 - Hoe kunnen die meer tot hun recht komen ?

Conclusie

- Coöperatief & ondernemend: gaat dat wel samen?
 - Antwoord: Ja, kan zelfs niet zonder elkaar !
- Wat doen coöperaties met hun Potentiële Krachten?
 - Antwoord: Te weinig, nog teveel korte-termijn-beleid

Maar nu eerst ...

Met de billen bloot

Intermezzo: loterij-experiment

- Eén persoon uit deze zaal kan 500 euro winnen
- U heeft allen een envelop met vijf loten ontvangen
- Regel 1: Overleg of afkijken leidt tot diskwalificatie!
- Regel 2: Vul uw naam in op alle vijf loten
- Regel 3: Geef op elk lot duidelijk met **JA** of **NEE** aan of u dit lot wel of niet mee wil laten doen in de loterij
- Regel 4: Stop alle vijf loten weer in de envelop en plak deze dicht; laat niemand zien wat u invult !

Hoe gaat het verder ?

- Een liefvallige dame haalt straks de enveloppen op
- Zij maakt de enveloppen open en berekent het gemiddeld aantal “JA”-loten per persoon
- De prijs is 500 euro gedeeld door dit gemiddelde
- Alle “JA”-loten gaan vervolgens in een doos
- Hier wordt één lot uit getrokken. De gelukkige winnaar krijgt de geldprijs meteen mee naar huis

Voorbeeld

- Gemiddeld 1 “JA”-lot per persoon -> prijs = € 500
- Gemiddeld 2 “JA”-loten per persoon -> prijs = € 250
- Gemiddeld 3 “JA”-loten per persoon -> prijs = € 166
- Gemiddeld 4 “JA”-loten per persoon -> prijs = € 125
- Gemiddeld 5 “JA”-loten per persoon -> prijs = € 100

LEVER NU UW ENVELOPPEN IN !

“Cooperatief”

&

“Ondernemend”

Gaat dat wel samen?

Wat is ondernemerschap eigenlijk ?

- Zien wat anderen niet zien
- Gaan waar anderen niet gaan
- Eigengereid
- Risico's nemen
- De kar trekken
- Gericht werken aan de toekomst
- Met het gezicht naar markt en maatschappij
- Schaalvoordelen pakken
- 'Preferred supplier' (bovengemiddelde opbrengstprijis)

Past dit wel bij een coöperatie ?

- “Welbegrepen eigenbelang”
langetermijnperspectief
- Samen Sterk
- Gelijke monniken, gelijke kappen

- Conclusie: “Ondernemend” & “Coöperatief” is op het eerste oog geen vanzelfsprekende combinatie

Het doemdenkers-geluid

- Een coöperatie is iets van vroeger
- Coöperaties zijn zo groot en log geworden dat ze hun leden niet meer 'zien staan'
- Boeren en tuinders zijn inmiddels zodanig groot dat ze het meeste zelf wel kunnen

Het andere geluid

- Een coöperatie is iets van vroeger
- De coöperatiegedachte is springlevend !
- Coöperaties zijn zo groot en log geworden dat ze hun leden niet meer 'zien staan'
- Als dat zo is: "Twee vechten – twee schuld"
- Boeren en tuinders zijn inmiddels zodanig groot dat ze het meeste zelf wel kunnen
- Misschien, maar kunnen ze het net zo goed ? En willen ze het ook allemaal zelf doen ?

Opdracht voor de coöperaties !

- Benut uw **P**otentiële **K**rachten
 - Toon leiderschap, zet de koers uit
 - Uw strategie bepaalt de leden en vice versa
 - Werk aan de toekomst van die leden

- (Her)ken uw leden
 - Weet waar ze staan, wat ze willen en wat ze kunnen
 - Herken en erken hun ondernemerschap
 - Stem uw dienstenpakket daar zoveel mogelijk op af

(Her)ken uw leden

Persoonlijkheid en competenties

Bedrijfslevenscyclus

- Opstart -> Jong, vrij, onervaren en vol schuld
- Groei -> Veel veranderingen
-> Ondernemer moet delegeren
- Consolidatie-> Hogere 'Maslov', experimenteerruimte
- Afbouw -> Hulp bij 'sjiek stoppen'

De uitslag !

Conclusie van het loterij-experiment

- Coöperatief gedrag is niet vanzelfsprekend
- Als je met elkaar afspraken had kunnen maken ...
- Als je gezamenlijk de enveloppen had kunnen vullen ...
- dan... dus....
- Onderlinge communicatie is erg belangrijk
- Toon leiderschap (wat doen we) => regie !

De ondernemende coöperatie

■ Toon leiderschap

- U heeft krachten gebundeld: laat die spierballen zien !
- Focus niet op “dagkoersen”; richt u op kennis & innovatie
- Durf te kiezen: een coöperatie van/voor **iedereen** is een coöperatie van/voor **niemand**

■ Lever maatwerk aan je leden

- “Gelijke monniken, gelijke kappen” is mooi, maar realiseert u zich dat de monniken niet gelijk zijn !

Eindconclusie

- Coöperatief & ondernemend gaat heel goed samen!
 - sterker nog, het één kan niet zonder het ander
- Coöperaties hebben veel Potentiële Krachten, maar:
 - ze moeten hun marktmarkt optimaal aanwenden bij inkoop en afzet, maar vooral ook op kennis en innovatie
 - ze moeten 'free-riding' de kop indrukken -> het kortetermijnverlies betaalt zich op termijn dubbel en dwars uit

Zet 'm op!

Bedankt voor uw aandacht!

